

Tagasivaade 2025. aastale

Urmas Siigur – Eesti Arst

Eesti Arst asub oma 105. aastaringile. Olles ainuke eestikeelne eelretsenseeritav meditsiiniajakiri, on selle missioon edendada arstiteaduslikku uurimistööd, vahendada uut teadusinfot ja kliinilist kogemust, käsitleda tervishoiu aktuaalseid küsimusi, arendada meditsiinkeelt ja anda teavet arstide liidu tegevusest. Uue aasta alguses on paslik vaadata tagasi, kuidas on selle missiooni täitmisega arstiteaduse poolelt läinud ja kes on olnud peamised panustajad.

2025. aastal ilmus Eesti Arstis ühtekokku 10 algupärast uuringuartiklit, 23 ülevaadet, 13 haigusjuhu kirjeldust ja 6 piltidiagnostika haigusjuhu käsitlust. Autorite koduasutuseks oli kõige sagedamini – 24 korral – märgitud Tartu Ülikooli Kliinikum, mis on igati ootuspärane tulemus, lähtudes kliinikumi kui õpetushaigla rollist juhtiva meditsiinalase õppe- ja teadustöö keskusena. Samas on enam kui märkimisväärne ka teiste haiglate osa teadusloomes. Pingerida jätkasid Põhja-Eesti Regionaalhaigla 14, Ida-Tallinna Keskhaigla 10 ja Tallinna Lastehaigla 3 artikliga. Haiglatest oli esindatud veel Pärnu Haigla, Kuressaare Haigla ja Ida-Viru Keskhaigla ehk müüt sellest, et kliinikum on see „üks ja ainus“, ei pea paika – kliinilise teaduse kandepind on hoopis laiem.

Suurima homogeense autorite rühma moodustasid tudengid. Nii oli 22 artikli esimeseks autoriks Tartu Ülikooli meditsiini- valdkonna üliõpilane, teiseks tema juhendaja või juhendajad. Selle nähtuse peapõhjus on ajakirja Eesti Arst ja Eesti Arstiteadus- üliõpilaste Seltsi artiklikonkurss „Minu esimene publikatsioon“, mis on nüüdseks toimunud juba kümnel järjestikusel aastal. Üheteistkümnes, 2025/2026. õppeaasta oma, on parasjagu käimas. Konkurss on andnud teadusartikli kirjutamise esimese kogemuse kaugelt enam kui sajale üliõpilasele, kuid põrmugi vähem tähtis ei ole selle roll kaasautorite, klinitsistide kaasajana ja aktiveerijana. Pisut lihtsustatult võib väita,

et ilma nende 22 südika tudengita, kes otsisid oma tööle teema ja juhendaja, oleks Eesti Arst võinud olla oma artiklisaagilt samavõrra vaesem. Tudengite artiklitele ei tehtud kvaliteedis mingit hinnaalandust ja juhendajatest kaasautorid kandsid ses mõttes täit vastutust, mille eest neile siinkohal palju tänu!

Kust leidis teadushimuline studiosuus endale juhendaja? Geograafiline ja institutsionaalne haaratus on päris huvitav. Vaid pisut enam kui pooltel juhtudel, 13-l, oli juhendaja kliinikumist. Silma paistis Ida-Tallinna Keskhaigla nelja, järgnes Põhja-Eesti Regionaalhaigla kahe juhendatud võistlustööga. Juhendajaid oli veel Tallinna Lastehaiglast, aga ka väiksematest kohtadest, nagu näiteks Ida-Viru Keskhaigla, Pärnu Haigla ja Kuressaare Haigla ning Spordimeditsiini Sihtasutus. See näitab, et diplomieelse õppe üliõpilased on vähemasti vaimus mobiilsed ega ole aheldatud *alma mater*'i ega kliinikumi külge ning et õpetamisest, sest mida muud see juhendamise tähendab, huvitatuid on ka teistes haiglates.

Eesti Arst on üldmeditsiiniline ajakiri. Ehkki pearõhk on ajalooliselt olnud kliinilise meditsiini teemadel, on ajakiri ikka olnud avatud ka teoreetilistele käsitlustele. Pealegi on piir teooria ja praktika vahel tänapäeval enam kui paindlik ning teekond teadlase töölaualt või laborist kliinilise rakenduseni vahel uskumatult kiire. Teaduse ja arenduse poole ettevõtmisi tutvustavad viljakamad partnerid olid läinud aastal Tartu Ülikooli allüksustest bio- ja siirdemeditsiini instituut 7, peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituut 4 ning genoomika instituut 3 kaastööga, teistest asutustest Tervise Arengu Instituut 2 kaastööga.

Toimetust tänab kõiki seniseid ja uusi autoreid ning soovib neile viljakat aastat artiklite kirjutamisel, et Eesti Arsti 105. aastaring saaks nii tegijaid kui ka lugejaid vaimselt rikastavaks!

Urmas Siigur